

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Supplementary Examination: March/April-2023

**Sociology (Optional) Paper-IV
SOCO4: Social Movement in India**

**Day and Date: Friday, 14/07/2023
Time: 10.00 AM To 12.00 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Social Movements are arises from.....
A) Ideology B) Social discontent C) Group D) Social order
- 2 Social movement is a .....process.
A) continuous B) Institutional C) Objective D) Casual
- 3 Nail Smelser stated ..... elements of social movements.
A) 5 B) 3 C) 6 D) 2
- 4 Parth Mukharji stated..... characteristics of social movements.
A) 10 B) 6 C) 5 D) 4
- 5 Social movement is a .....
A) collective B) Individual C) characteristics D) Casual
- 6 .....is the editor of daily newspaper 'the Hindu'.
A) P Sainath B) Keshavrao Jedhe C) Sharad Joshi D) Sharad Pawar
- 7 .....started a Bhoodan movement.
A) Mahatma Phule B) Vinoba Bhave C) Mahatma Gandhi D) Dr. Ambedkar
- 8 In 1888.....was arrived in India.
A) Lord Curzon B) Duke of Cannought C) Lord Welsly D) Lord Mount Batten
- 9 Leader of Bardoli Satyagrah was.....
A) Vinoba Bhave B) Vallabhabhai Patel C) Jayprakash Narayan D) Mahatma Phule
- 10 The leader of champarnya movement was.....
A) Mahatma Phule B) Raju Shetty C) Mahatma Gandhi D) Sharad Joshi
- 11 Dr. Babasaheb Ambedkar did a Mahad Chavdar Tale Satyagrah in.....year.
A) 1927 B) 1932 C) 1926 D) 1936
- 12 Dalit autobiography Taral-Antaral is written by.....
A) Narendra Jadhav B) Laxman Mane C) Daya Pawar D) Shankarrao Kharat
- 13 5) Bamsef organization is established by.....
A) Ramaswami Naykar B) Kashiram C) Mayavati D) Raja Dhale

14 Gulamgiri book is written by.....

A)Mahatma Phule B)Savitribai Phule C)V.R.Shinde D)Dr.Ambedkar

15 .....is the architect of Indian Constitution.

A)Dr.Ambedkar B) Mahatma Phule C) Jawaharlal Nehru D)Shahu Maharaj

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Concept of social movement
- 2 Elements of stockdal's social movement.
- 3 Peasant suicide
- 4 Religion Conversion

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 . Write Rudolph Hebarle's characteristics of social movement
- 2 Explain shetkaryancha aasud by Mahatma Phule.
- 3 Explain 21 kalmi dalit agenda & Bhopal declaration
- 4 Describe reservation movements in Maharashtra

Q.4. . Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Importance of social movements.
- 2 Explain peasant problems in India.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 सामाजिक चळवळीचा उदय-----मधून झाला आहे.
अ)विचारप्रनालीतून ब)सामाजिक असंतोषातून क)समूहातून ड)समाजव्यवस्थेतून
- 2 सामाजिक चळवळ ही-----प्रक्रिया आहे .
अ)निरंतर ब)संस्थीकृत क)उद्दिष्ट्ये ड)नैमीतिक
- 3 नेल स्मेल्सर यांनी सामाजिक चळवळीचे-----घटक सांगितले आहेत .
अ)पाच ब)तीन क)सहा ड)दोन
- 4 पार्थ मुखर्जी यांनी सामाजिक चळवळीबाबत-----वैशिष्ट्ये सांगितली .
अ)दहा ब)सहा क)पाच ड)चार
- 5 सामाजिक चळवळ ही-----असते .
अ)सामुहिक ब)व्यक्तिगत क)वैशिष्ट्यपूर्ण ड)नैमित्तिक
- 6 द हिंदू या दैनिकाचे संपादक-----आहेत .
अ)पी.साईनाथ ब)केशवराव जेधे क)शरद जोशी ड)शरद पवार
- 7 भूदान चळवळीची सुरुवात-----यांनी केली .
अ)महात्मा फुले ब)विनोबा भावे क) महात्मा गांधी ड)डॉ.आंबेडकर

- 8 १८८८ मध्ये-----भारत भेटीवर आले होते .
अ)लॉर्ड कर्झन ब)ड्युक ऑफ कर्नॉट क)लॉर्ड वेलस्ली ड)लॉर्ड माउंट
- 9 बारडोली सत्याग्रह-----यांच्या नेतृत्वाखाली झाला .
अ)विनोबा भावे ब)वल्लभभाई पटेल क)जयप्रकाश नारायण ड)महात्मा फुले
- 10 चंपारण्य चळवळीचे नेतृत्व-----यांनी केले.
अ)महात्मा फुले ब)राजू शेटी क) महात्मा गांधी ड) शरद जोशी
- 11 महाडच्या चवदार तळ्याचा सत्याग्रह बाबासाहेब आंबेडकरांनी.....साली केला.
अ)१९२७ ब)१९३२ क)१९२६ ड)१९३६
- 12 तराळ अंतराळ हे दलित आत्मकथन.....यांनी लिहीले.
अ)नरेंद्र जाधव ब)लक्ष्मण माने क)दया पवार ड) शंकरराव खरात.
- 13 बामसेफ ही संघटना.....यांनी स्थापन केली.
अ) रामस्वामी नायकर ब)काशिराम क)मायावती ड)राजा ढाले
- 14 गुलामगिरी हा ग्रंथ.....यांनी लिहिला.
अ) महात्मा फुले ब)सावित्रीबाई फुले क)वि.रा. शिंदे ड) डॉ. आंबेडकर
- 15 भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार म्हणून..... यांना ओळखले जाते.
अ)डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ब)महात्मा फुले क)जवाहरलाल नेहरू ड)शाहू महाराज

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सामाजिक चळवळींची संकल्पना लिहा.
- 2 स्टॉकडल यांचे सामाजिक चळवळींचे घटक लिहा.
- 3 शेतकरी आत्महत्या
- 4 धर्मांतर

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 रुडॉल्फ हेबरले यांची सामाजिक चळवळींची वैशिष्ट्ये लिहा
- 2 शेतकऱ्यांचा आसूड - महात्मा फुले स्पष्ट करा.
- 3 २१ kalmi दलित अर्जेडा आणि भोपाळ डीक्लरेशन वर्णन करा.
- 4 महाराष्ट्रातील आरक्षनाविषयीच्या चळवळी लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 सामाजिक चळवळींचे महत्त्व विशद करा.
- 2 भारतातील शेतकऱ्यांच्या समस्यांचा आढावा घ्या.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Supplementary Examination: March/April-2023

**Sociology (Optional) Paper-IV
SOCO4: Social Movement in India**

Day and Date: Friday, 14/07/2023

Total Marks: 60

Time: 10.00 AM To 12.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 सामाजिक चळवळीचा उदय-----मधून झाला आहे.
अ)विचारप्रनालीतून ब)सामाजिक असंतोषातून क)समूहातून ड)समाजव्यवस्थेतून
- Option 2
2 सामाजिक चळवळ ही-----प्रक्रिया आहे .
अ)निरंतर ब)संस्थीकृत क)उद्दिष्ट्ये ड)नैमीत्तिक
- Option 1
3 नेल स्मेल्सर यांनी सामाजिक चळवळीचे-----घटक सांगितले आहेत .
अ)पाच ब)तीन क)सहा ड)दोन
- Option 3
4 पार्थ मुखर्जी यांनी सामाजिक चळवळीबाबत-----वैशिष्ट्ये सांगितली .
अ)दहा ब)सहा क)पाच ड)चार
- Option 3
5 सामाजिक चळवळ ही-----असते .
अ)सामुहिक ब)व्यक्तिगत क)वैशिष्ट्यपूर्ण ड)नैमित्तिक
- Option 1
6 द हिंदू या दैनिकाचे संपादक-----आहेत .
अ)पी.साईनाथ ब)केशवराव जेधे क)शरद जोशी ड)शरद पवार
- Option 1
7 भूदान चळवळीची सुरुवात-----यांनी केली .
अ)महात्मा फुले ब)विनोबा भावे क) महात्मा गांधी ड)डॉ.आंबेडकर
- Option 2
8 १८८८ मध्ये-----भारत भेटीवर आले होते .
अ)लॉर्ड कर्झन ब)ड्युक ऑफ कनॉट क)लॉर्ड वेलस्ली ड)लॉर्ड माउंट
- Option 2
9 बारडोली सत्याग्रह-----यांच्या नेतृत्वाखाली झाला .
अ)विनोबा भावे ब)वल्लभभाई पटेल क)जयप्रकाश नारायण ड)महात्मा फुले
- Option 2
10 चंपारण्य चळवळीचे नेतृत्व-----यांनी केले.
अ)महात्मा फुले ब)राजू शेटी क) महात्मा गांधी ड) शरद जोशी
- Option 3
11 महाडच्या चवदार तळ्याचा सत्याग्रह बाबासाहेब आंबेडकरांनी.....साली केला.
अ)१९२७ ब)१९३२ क)१९२६ ड)१९३६
- Option 1
12 तराळ अंतराळ हे दलित आत्मकथन.....यांनी लिहीले.
अ)नरेंद्र जाधव ब)लक्ष्मण माने क)दया पवार ड) शंकरराव खरात.
- Option 4
13 बामसेफ ही संघटना.....यांनी स्थापन केली.
अ) रामस्वामी नायकर ब)काशिराम क)मायावती ड)राजा ढाले
- Option 2
14 गुलामगिरी हा ग्रंथ.....यांनी लिहिला.
अ) महात्मा फुले ब)सावित्रीबाई फुले क)वि.रा. शिंदे ड) डॉ. आंबेडकर
- Option 1

- 15 भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार म्हणून..... यांना ओळखले जाते.
अ)डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर ब)महात्मा फुले क)जवाहरलाल नेहरू ड)शाहू महाराज

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सामाजिक चळवळींची संकल्पना लिहा.

Ans:

2 स्टॉकडल यांचे सामाजिक चळवळींचे घटक लिहा.

Ans:

3 शेतकरी आत्महत्या

Ans:

4 धर्मांतर

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 रुडॉल्फ हेबरले यांची सामाजिक चळवळींची वैशिष्ट्ये लिहा

Ans:

2 शेतकऱ्यांचा आसूड - महात्मा फुले स्पष्ट करा.

Ans:

3 २१ kalmi दलित अर्जेडा आणि भोपाळ डीक्लरेशन वर्णन करा.

Ans:

4 महाराष्ट्रातील आरक्षनाविषयीच्या चळवळी लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 सामाजिक चळवळींचे महत्त्व विशद करा.

Ans:

2 भारतातील शेतकऱ्यांच्या समस्यांचा आढावा घ्या.

Ans:

*****